

Schrootjes, zitkuilen en punaises: film en lezing

In 2022 wordt uitgebreid stilgestaan bij 'Zoetermeer 60 jaar Groeistad'. Op de filmavond van maandag 8 november kijken we alvast vooruit naar die gebeurtenis. De Filmgroep van Oud Soetermeer heeft een nieuwe film gemaakt over (woning)bouw in Zoetermeer vanaf 1965. De recente geschiedenis van Zoetermeer dus.

Van alle Nederlandse woonplaatsen is Zoetermeer bij uitstek de gemeente waar vanaf 1965 (tot heden) een fraai totaalbeeld is te zien van de architectuur die in al die jaren passeerde. Alle stijlen, vormen en verbeeldingen: het is allemaal te zien in Zoetermeer. En dus ook in deze nieuwe film, die zich 'beperkt' tot de periode 1965 - 1995. De film is gemaakt in samenwerking met het ArchitectuurPunt Zoetermeer. In aansluiting op de film wordt een lezing gehouden door leden van de Commissie Historisch Erfgoed van Oud Soetermeer. De

lezing gaat nader in op de na-oorlogse bouw in Zoetermeer, met ook weer de nadruk op de periode 1965 - 1995, waarin de woningbouw in een stroomversnelling kwam. Zoetermeer groeide van ongeveer 10.000 inwoners naar ruim 125.000 inwoners in 2021.

Na de pauze is er nog een film: "Anderhalvemeter Corona in Zoetermeer". Deze film geeft ons een overzicht van de ingrijpende gebeurtenissen, regels en beperkingen die ruim anderhalf jaar de Zoetermeerse samenleving in hun greep hielden.

Maandag 8 november 2021, Zaal 't Centrum, Frans Halsstraat 1, 20.00 uur
Kosten: leden € 2,50, niet-leden € 5,00 (inclusief een consumptie). Reserveren noodzakelijk! via mail:

info@oudsoetermeer.nl, of telefonisch via 079-351 70 47 bij mw. F. Brandhorst.

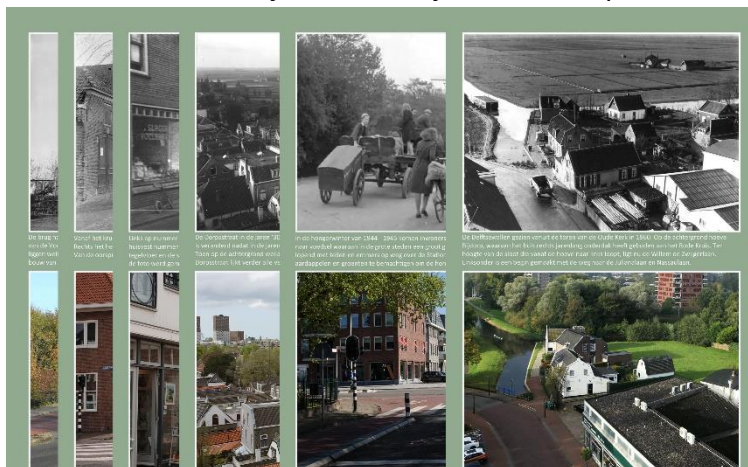

Boek en Expositie: Zoetermeer Toen & Nu in Beeld

Bijna 60 jaar geleden wordt Zoetermeer, toen een dorp met een sterk agrarisch karakter, aangewezen als groeikern voor de regio Den Haag. Er komt een plan om het dorp Zoetermeer te ontwikkelen tot een stad voor 100.000 inwoners. Op dat moment telt Zoetermeer ongeveer 10.000 inwoners.

Vanaf 1965 worden de stedenbouwkundige plannen omgezet in daden. Gestart wordt met de wijk Palenstein in 1965 (eerste paal maart 1966). De wijk Oosterheem volgt als laatste grote uitbreiding in 2000. Op het dorp dat in de jaren '60 slechts omgeven wordt door weilanden heeft dit een grote impact. Als gevolg van de omvangrijke en snelle groei verdwijnt het agrarische en dorpse karakter van het toenmalige Zoetermeer en ontstaat de stad zoals wij die nu kennen.

Fotograaf Ad Jansen maakt in zijn boek 'Zoetermeer Toen & Nu in Beeld' deze ontwikkeling zichtbaar. Het boek toont het dorp Zoetermeer zoals het was in de periode tussen 1900 en 1966 en zoals het nu is. Hij trad letterlijk in de voetsporen van de toenmalige fotograaf en maakte de

ZOETERMEER TOEN & NU IN BEELD

oude foto's opnieuw. De vergelijking tussen toen en nu laat zien wat is veranderd en wat is gebleven. Het boek omvat 140 foto's van de oude en deels verdwenen straten en gebouwen, van markante punten en van doorkijkjes in het toen nog dorpse leven. De nieuwe foto's tonen die beelden anno 2020 – 2021.

Het boek van 170 pagina's is te koop bij Oud Soetermeer in de Dorpsstraat, via <https://www.oudsoetermeer.nl> bij de tab publicaties, bij Boekhandel De Kler in het Stadhart en bij de boekwinkels van Sonneveld in Meerzicht en Oosterheem. De prijs is € 23,50. Leden van het HGOS krijgen bij aankoop Oud Soetermeer ruim 20% korting en betalen slechts € 18,50.

Tentoonstelling:

Tegelijkertijd is er bij Oud Soetermeer Dorpsstraat 132 tot in januari een expositie bij het boek. In de zestig jaar dat Zoetermeer groeistad wordt

genoemd is er veel veranderd, maar ook verrassend veel behouden. De foto's uit het boek Zoetermeer Toen & Nu in Beeld geven in de expo een prachtig beeld van de veranderingen. Gratis voor iedereen te bekijken op maandag-avond en woensdag- en zaterdagmiddag.

Terugblik Open Monumentendag en Historisch Festival

's Ochtend onthulde wethouder Paalvast, samen met de voorzitter van Oud Soetermeer Jan de Rooter, een historisch bord over de woondekken aan de Fletcher Henderson-rode in Buytenwegh. De 1101 woningen zijn in verschillende lagen gebouwd, looppaden bovenlangs, parkeren eronder.

De Open Monumentendag op 11 september werd druk bezocht ondanks de beperkende maatregelen. Vooral plekken die voor het eerst meededen waren in trek, zoals de Chinese Kerk in De Leyens, de voormalige Olijftak.

kampement met ambachtslieden en een markt. Oud Soetermeer en het Stadsarchief waren aanwezig in een grote tent en lieten een honderdtal foto's over Zoetermeer Aan het Werk zien. Deze expo komt in februari naar de Dorpsstraat.

Tijdens het Historisch Festival eind september waren er ridders te paard in de arena, een roof-vogelshow, een

foto's Aat Hoogland, Ton Vermeulen en Stadsarchief

Alle monumenten op de kaart

Zoetermeer kent meer dan 100 gemeentelijke monumenten en vijftien rijksmonumenten. Die zijn onlangs op een kaart gezet, met allerlei gegevens erbij:

https://www.zoetermeer.nl/inwoners/monumenten-en-erfgoed_47342/ onder het kopje 'rijksmonumenten'.

Alle monumenten zijn ook te vinden op de website ZoetermeerMijnStad: <http://zoetermeermijnstad.nl/monumenten/>

Ledenvergadering

In de afgelopen ledenvergadering is een aantal besluiten genomen. Herman Middendorp is benoemd als bestuurslid; hij vervult de functie van secretaris. Van bestuurders Kees Klein en Ronald Grootveld is daarentegen afscheid genomen maar zij blijven verder nog zeer actief in de vereniging.

De statuten behoeften ook enige aanpassingen sinds 1999. Bovendien moesten enkele wettelijke besluiten worden ingepast die vooral te maken hebben met bestuurlijke integriteit, zoals het door twee mensen tekenen van facturen.

Tijdens de vergadering is ook besproken dat met name de voorste- en middenruimte in Dorpsstraat 132 enige aanpassing behoeft. De keuken zal in het vierde kwartaal een paar meter naar achter worden verplaatst om in het publieksdeel meer ruimte te krijgen voor activiteiten, zoals lezingen, bijeenkomsten, films, optredens en expo's. Volgend jaar zal de ondergevel aangepast worden zodat de etalage van het slechts vier meter brede pand vanaf de straat beter zichtbaar wordt. De schuine oprit blijft gehandhaafd, dus we blijven toegankelijk voor rolstoelen.

Witte vlekken

Witte vlekken? Ja, ze bestaan echt. In geschiedenisland bedoelt men hiermee vaak de onderwerpen in de historie waarvan weinig of niets bekend is. In het gebied van Rijnland is door de redactie van website Rijnlandgeschiedenis.nl een lijst gemaakt van deze witte vlekken. Van de meeste onderwerpen is ook in Zoetermeer nauwelijks iets bekend. Nieuwsgierig? Nog een onderzoeksonderwerp nodig? Kijk dan even op:

<https://www.rijnlandgeschiedenis.nl/files/files/WITTE%20VLEKKEN%20GESCHIEDENIS%20REGIO%20LEIDEN%20dat.pdf>

Vele handen ...

Tijdens de Tweede Wereldoorlog gingen honderdduizenden Nederlandse mannen op transport naar Duitsland. Ze moesten daar gedwongen werken in fabrieken en op boerderijen omdat de Duitse mannen in het leger zaten. Dit heette de Arbeitseinsatz, ofwel Arbeidsinzet. Ook circa 150 vaak jonge mannen uit Zoetermeer betrokken met de trein naar het oosten.

Na de oorlog waren velen van hen tijdelijk of permanent zoek. Het Informatiebureau van het Nederlandse Rode Kruis had onder andere als taak deze tewerkgestelden op te sporen. Een deel van deze documentatie is bewaard gebleven en ondergebracht bij het Nationaal Archief. Naar schatting bevinden zich hierin de namen en verblijfsgegevens van zo'n 250.000 Nederlandse dwangarbeiders.

Om dat archief "Collectie Arbeidsinzet" beter toegankelijk te maken zijn alle documenten gedigitaliseerd. Maar om de documenten ook echt doorzoekbaar te maken, moeten de gegevens worden overgetypt en daar zijn vele handen voor nodig. Hebt u zin om thuis achter de computer te helpen de gegevens van al die mensen beschikbaar te maken, kijk dan even op:

<https://hetvolk.org/projects/project/27132e6b-a16a-89b3-85ff-2da1d7fb509f>

Warmlopen voor historisch erfgoed!

Hoort u van grote veranderingen of zelfs sloop van een kenmerkend gebouw dat u waardeert? Stel uw vragen aan de Commissie Historisch Erfgoed (CHE) van Oud Soetermeer (HGOS).

Boerhaavelaan, jaren '80, nu deel van de Entree (foto Stadsarchief)

In Zoetermeer staan vele monumenten. Het streven is om deze zoveel als mogelijk in oude staat te behouden. Dat lukt dikwijls om uiteenlopende redenen niet, maar vaak lukt dat ook wel. In ieder geval gaat dat niet vanzelf. Aandacht voor iets, een nieuw plan, een idee, een schetsontwerp en daarover aan de bel trekken, is een belangrijke bezigheid van de CHE. Zij houdt de noodzakelijke vinger aan de pols en onderneemt actie als er iets gaande is dat het erfgoed in Zoetermeer raakt of dreigt te raken.

De werkgroep van het HGOS houdt zich specifiek bezig met het behoud van historisch erfgoed in Zoetermeer. Zo volgt zij nauwgezet de planontwikkelingen rond bijvoorbeeld de Dorpsstraat en heel recent de plannen voor de nieuwe woonwijk De Entree (herinrichting stationsgebied en Afrikaweg). Naast grootschaliger plannen volgt de werkgroep ook plannen om individuele panden af te breken, te wijzigen of te veranderen.

Dit volgen van allerlei planontwikkelingen in Zoetermeer is er meestal een van langere adem. De leden, allen vrijwilligers, doen dit met enthousiasme en met inbreng van de benodigde deskundigheid. Wij kunnen ons voorstellen dat leden van Oud Soetermeer juist in actuele of specifieke zaken interesse hebben en daarvan meer willen weten of daar bij betrokken willen raken.

Wij nodigen u van harte uit deze interesse aan ons kenbaar te maken. Voor inlichtingen en contact kunt u bellen met Wouter Reitsma, secretaris CHE, tel. 06 319 426 11 of mailen naar

che@oudsoetermeer.nl

Dorpsstraat 82 en 84 in 1972, nu plannen voor sloop en nieuwbouw

Dorpsstraat 132 2712AN, info@oudsoetermeer.nl, www.oudsoetermeer.nl. Geopend maandagavond en woensdag- en zaterdagmiddag. Helaas nog wel met enkele beperkingen.